Ο «ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝ ΗΡΑΚΛΗΣ»

Ο ΠΑΝΑΓΗΣ ΚΟΥΤΑΛΙΑΝΟΣ

Συνέχεια τῆς συνεντεύξεως τοῦ ἐν Βόλῳ ἀνταποκριτοῦ τῆς «Ἀκροπόλεως» μὲ τὸν Κουταλιανό. Ὁ πατριωτισμὸς τοῦ Παναγῆ. Στὴν Ἀθήνα. Ὁ ἐνθουσιασμὸς τοῦ λαοῦ. Πατεῖς με, πατῶσε !... Τὰ κανόνια. Τὸ Κουταλιανόπουλο. Ἕνα ποίημα τοῦ Ἀχιλλέως Παράσχου. Τὸ ἐπεισόδιο τοῦ Κουταλιανοῦ μὲ τοὺς χασάπηδες τοῦ Ναυπλίου. Ο θάνατος τοῦ Κουταλιανοῦ. Τὰ παιδιά του κτλ. κτλ.

Γ'.

Δημοσιεύουμε σήμερα τὴν τελευταία σελίδα, τὴν σχετικὴ μὲ τὴ ζωὴ καὶ τὰ κατορθώματα τοῦ Ἕλληνος ἀθλητοῦ Παναγῆ Κουταλιανοῦ.

«Ὁ Κουταλιανὸς — ἔγραφε ἀπὸ τὸ Βόλο ὁ ἀνταποκριτὴς τῆς «Ἀκροπόλεως» στὰ 1886 — δὲν εἶνε φιλοχρήματος. Εὐχαριστεῖται νὰ ἔχῃ τόσα, ὅσα τοῦ φτάνουν γιὰ νὰ ζῇ καὶ νὰ μπορῇ νὰ δίνῃ στοὺς φτωχούς, γιατί, ἅμα βλέπῃ κανέναν καὶ πεινάει ραγίζεται ἡ καρδιά του. Εἶδε αὐτὸς παράδες, μὰ εἶδε καὶ φτώχεια τρικούβερτη, ποὺ τὴ θυμᾶται **ἀκόμη».**

«— Σ' ὅλο τὸν κόσμο ἀπέδειξα — συνεχίζει ὁ Κουταλιανὸς πρὸς τὸν ἀνταποκριτὴ τῆς «Ἀκροπόλεως» — πὼς ἡ ἀρχαίες ἱστορίες τῆς Ἑλλάδος δὲν ἔλεγαν ψέμματα γιὰ τοὺς ἀντρειωμένους. Τώρα τὸ Ἔθνος ξαναγεννιέται, τώρα βγαίνουν καὶ πάλι λεβέντες, σὰν τοὺς παληούς. Ἅμα μ' ἐθαύμαζαν οἱ ξένοι, ἐγὼ ἔλεγα στὸν κόσμο : «—'Αμ' ἐγὼ εἶμαι ὁ χειρότερος ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες. Ἐκεῖ νὰ πᾶτε νὰ ἰδῆτε !... Εἶνε ἄλλοι δέκα φορὲς δυνατώτεροι ἀπὸ μένα... Ἡ ἀδελφή μου π. χ. μὲ νικάει !... Στὴν Πόλι, ποὺ ἐπάλεψα μὲ τὸν πρῶτο μπεχλιβάνη τοῦ Σουλτάνου, ὁ Σουλτάνος μοῦ εἶπε ὅτι θὰ μὲ ἀγαποῦσε περισσότερο ἂν ἤμουν Τοῦρκος, καὶ τότε ἐγὼ τοῦ ἀποκρίθηκα ὅτι προτιμῶ ποὺ εἶμαι Ἕλληνας καὶ μοῦ φτάνει τόση ἀγάπη... Ἔχει παρουσιαστικὸ χλωμὸ ὁ Σουλτάνος, εἶνε ὅμως καλόβουλος ἄνθρωπος...»

— Θὰ ξαναπᾶς, Παναγῆ, στὴν Πόλι ; τὸν ρωτησε ὁ ἀνταποκριτής.

— Ὄχι, ποτὲ στὴ ζωή μου, ἀπάντησε ζωηρὰ ὁ Παναγῆς. Γιατὶ ἔμαθα ὅτι οἱ Τοῦρκοι μπεχλιβάνηδες ἀπεφάσισαν νὰ μὲ φαρμακώσουν... Μήπως ἔτσι δὲν τοῦ κάμανε καὶ τοῦ μακαρίτη τοῦ πατέρα μου στὰ 1848;

Καὶ ὁ Βολιώτης ἀνταποκριτὴς κλείνει τὴν περιγραφὴ του μὲ τὴν κάτωθι πληροφορία ποὺ ἐσυγκίνησε τοὺς Ἀθηναίους τοῦ 1884 :

«Λοιπόν, ἑτοιμασθῆτε νὰ δεχθῆτε τὸν ἀτρόμητο Κουταλιανὸ στὰς Ἀθήνας... Μοῦ εἶπε ὅτι εὐχαρίστως θὰ ἔμενε στὴν Ἑλλάδα καὶ ὅτι, ἂν τὸν ἔβαζαν δάσκαλο τῆς Γυμναστικῆς, θὰ ἔδυαζε σὲ λίγον καιρὸ τοὺς μαθητὰς λιοντάρια ! Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο θὰ ἐγίνοντο καὶ τὰ παιδιά του ἄνθρωποι καὶ δὲν θὰ τἄπαιρνε στὴν ξενητειά, νὰ λησμονήσουν ὅτι εἶνε Ἕλληνες».

* * *

Στὶς 20 Μαΐου 1884 ὁ Κουταλιανὸς ἦρθε στὰς Ἀθήνας καὶ τὴν ἄλλη μέρα ἔδωσε τὴν παράστασί του στὰ τότε «Ὀλύμπια». Ἰδέαν τοῦ θριάμβου τοῦ Ἕλληνος ἀθλητοῦ μᾶς δίδει ἡ «Ἀκρόπολις»:

«...Πολὺ πρὸ τῆς 6ης ὥρας — γράφει — ρεύματα ἀνθρώπων ἀνέβαιναν ἀπὸ διαφόρους διευθύνσεις πρὸς τὸ θέατρον. Τὰ τραμβάϋ, διπλᾶ καὶ τριπλᾶ, μετέφεραν τ' ἀνθρώπινα φορτία των. Ἡ πρὸ τοῦ «Ξενοδοχείου τῶν Ξένων» ἔκτασις — ὅπου εἶχε καταλύσει ὁ Κουταλιανὸς — ἡ εἴσοδος τῆς ὁδοῦ Φιλελλήνων, τὸ μέρος τῆς πλατείας τὸ πρὸς τὴν οἰκίαν Παχύ, ἦσαν κατάμεστα ἀνθρώπων ἀναμενόντων τὴν ἔξοδον τοῦ Παναγῆ. Ἐν τούτοις ὁ ἥρως τῆς ἡμέρας πρὸ πολλοῦ εἶχεν ἐξέλθει διὰ πλαγίας τινὸς θύρας τοῦ ξενοδοχείου διὰ ν' ἀποφύγῃ τὴν ἐνόχλησιν τοῦ πλήθους...

»Πρὸ τῆς θύρας τοῦ θεάτρου τῶν «Ὀλυμπίων» εἶνε καταπληκτικὸς ὁ συνωστισμός, φοβερὸς ὁ κυματισμὸς τοῦ λαοῦ... Διατρέχομεν κίνδυνον ἀσφυξίας. Αἱ γυναῖκες κραυγάζοιν, μερικὰ παιδάκια ὀλολύζουν. Τέλος εἰσδύομεν εἰς τὸ θέατρον διά τινος ὀπῆς καὶ σωζόμεθα !»

Παρακάτω ὁ δημοσιογράφος μᾶς περιγράφει τὴν ἔξοδον τοῦ Παναγῆ ἐπὶ τῆς σκηνῆς, μὲ τὸ ἠράκλειον σῶμα του καὶ τὴν λεοντώδη κεφαλήν του !

Ὁ Παναγῆς ἐξετέλεσε τοὺς «ἄθλους» ποὺ διελάμβανε τὸ πρόγραμμά του. Ἐπῆρε ἕνα σιδερένιο δοκάρι, ποὺ μόλις μποροῦσαν νὰ τὸ σύρουν δυὸ ἄνθρωποι, καὶ τὸ ἔπαιζε σὰν μπαστοῦνι. Ἔπειτα ἄρπαξε μιὰ μεγάλη σιδερένια σφαῖρα 200 ὀκάδων καὶ τὴν ἔπαιζε σὰν τόπι, «πολλάκις ἐκτελῶν πλαστικωτάτας κινήσεις δι' αὐτῆς, ὡς Ἄτλας βαστάζων τὸν Οὐρανόν κτλ.» Κοντὰ στὸν Ἡρακλῆ ἐθριάμβευσε κ' ἕνας Πυγμαῖος, κοντὰ στὸν Γαργαντούα κ' ἕνας Λιλιπούτειος. Ἦταν τὸ παιδάκι τοῦ Κουταλιανοῦ, ἕνα μικρὸ κοιμματάκι καουτσούκ, τὸ ὁποῖον διεσκέδαζε τὸ κοινὸν μὲ τὶς τοῦμπες του. Καὶ γράφει σχετικῶς ἡ «Ἀκρόπολις» :

«Ἄσβεστα γέλια εἰς τὸ κοινόν, ὅταν ὁ Παναγῆς εἰσῆλθεν ἀπάγων τὸ παιδίον, ὡς δέμα, τυλιγμένον μέσα εἰς τὸ μανδήλιον τῆς τσέπης του !...»

Ὁ τελευταῖος ἄθλος τοῦ Κουταλιανοῦ ἦταν τὸ ρίξιμο τῶν δυὸ κανονιῶν, ποὺ τὰ κρατοῦσε τὸ ἕνα ἐπάνω στὸν ὦμο του καὶ τὸ ἄλλο κρεμασμένο κάτω ἀπὸ τὴ μασχάλη. Ὁ ὑπηρέτης τοῦ Παναγῆ ἔβαζε φωτιὰ καὶ τὰ δυὸ κανόνια βροντοῦσαν ἐκκωφαντικῶς ! Ὁ Κουταλιανὸς ἔκανε κατόπιν μιὰ στροφὴ λόγῳ τῆς δονήσεως καί, ξετυλίγοντας μιὰ Ἑλληνικὴ σημαία, προσφωνοῦσε τὸ πλῆθος, ποὺ χειροκροτοῦσε καὶ ἀλάλαζε ἀπὸ ἐνθουσιασμό, ὡς ἑξῆς :

— Σήμερα δὲν ἔχω τόση ὄρεξι, καὶ μπορεῖ νὰ ἐστενοχώρησεν ὁ κόσμος, ἄλλοτε θὰ κάμω καλλιότερα. Θὰ ρίξω τὸ μεγάλο κανόνι γιὰ τὴν ὑγειὰ τῆς Πατρίδος. Καὶ νὰ μὲ συμπαθᾶτε ποὺ δὲν ξέρω νὰ τὰ πῶ πιὸ καλλιότερα 'Ελληνικά!...

Καὶ ἡ περιγραφὴ τῆς «Ἀκροπόλεως» τελειώνει ἔτσι :

«Τὸ πλῆθος ἦτο ἀτερίγραπτον. Διάδρομοι, θέσεις, γωνίαι, αἱ παρακείμεναι στέγαι τοῦ καφενείου, αἱ κορυφαὶ τῶν τοίχων ὑπερπλήρεις. Μοναδικὸν φαινόμενον ! !»

Ὅλη ἡ Ἀθήνα, καὶ ὕστερα ὅλη ἡ Ἑλλάς, δὲν μιλοῦσε παρὰ γιὰ τὸν Παναγῆ Κουταλιανὸ καὶ τοὺς ἄθλους του ποὺ ἐκολάκευαν τὴν ἐθνικὴ φιλοτιμία καὶ μάλιστα σὲ ἐποχὴ ποὺ ἡ Μεγάλη Ἰδέα ἐθέριμαινε τὶς Ἑλληνικὲς ψυχές. Ὁ λαὸς εἶχε ἀρχίσει νὰ πιστεύῃ, ὅτι ὁ τρομερὸς αὐτὸς ἀθλητὴς ἦταν ὑπερφυσικὸν ὄν, ὅπως οἱ ἀρχαῖοι ἡμίθεοι, ἕνα εἶδος Δράκου τῶν παραμυθιῶν. Λαϊκὲς λιθογραφίες, ποὺ παρίσταναν τὸν Κουταλιανὸ στὰ διάφορα κατορθώματά του, κυκλοφοροῦσαν σὲ χιλιάδες ἀντίτυπα. Ὁ λαὸς ἐπίστευε ἐπίσης ὅτι ὁ Κουταλιανὸς εἶχε τὴν «νουρίτσα τῶν ἀντρειωμένων» κι' ὅλοι προσταθοῦσαν νὰ μαντεύσουν τὴν οὐρὰ αὐτὴ κάτω ἀπὸ τὸ ἀθλητικό του παντελονάκι !... Καὶ ὁ Παναγῆς, ποὺ τὸ ἤξερε αὐτό, χαμογελοῦσε σὰν παιδί...

Στὸ μεταξὺ καὶ σοβαροὶ ποιηταὶ ἄρχισαν ν' ἀσχολοῦνται μὲ τὸν Κουταλιανό. Ἰδοὺ π. χ. μερικοὶ στῖχοι τοῦ Ἀχιλλέως Παράσχου, ποὺ τοὺς ψαρέψαμε σὲ μιὰ ἐφημερίδα τῆς ἐποχῆς :

Πρὸ τριάκοντα αἰώνων δὲν ἐγέννησεν ἡ Φύσις
Ὡς σὲ ἄλλον ρωμαλέον καὶ γενναῖον ἀθλητήν,
Ὅμοιον κατὰ τὴν ῥώμην καὶ ἀντάξιον ἐπίσης
Τοῦ ἐνδόξου ἡμιθέου Ἡρακλέους μιμητήν !

Παίζεις βαρυτάτας σφαίρας εἰς τὰς χεῖρας σου
(ὡς μῆλα,
Φέρεις δύο τηλεβόλα ὡσεὶ μέγα θωρηκτὸν
Καὶ ἐγείρεις τεραστίου βάρους σίδηρα ὡς πτίλα
Ὅσα δύνανται νὰ φέρουν ἄνδρες μόλις ἑκατόν!

* * *

Μετὰ τὰς Ἀθήνας, ὁ Κουταλιανὸς περιῆλθε τὶς ἐπαρχίες, ὅπου τοῦ ἔκαναν ἐνθουσιώδεις ὑποδοχές. Στὸ Ναύπλιο ὅμως τοῦ συνέβη τὸ ἀκόλουθο ἐπεισόδιο :

Ἔτυχε νὰ ὑπάρχῃ ἐκεῖ — κοντὰ στὰ κρεοπωλεῖα — μιὰ οἰκογένεια ἀπὸ τὴν Κούταλη, ἡ ὁποία θέλησε νὰ φιλοξενήσῃ τὸν ἔνδοξο συμπατριώτη της. Ὁ Παναγῆς δέχτηκε. Τὴν ἄλλη μέρα ὅμως ἐπληροφορήθη ὅτι μερικοὶ χασάπηδες νταῆδες ἐμίλησαν περιφρονητικὰ γι' αὐτὸν, καὶ μάλιστα κάποιος ἀρχιπαλληκαρᾶς καυχήθηκε ὅτι θὰ τὸν προκαλέσῃ σὲ πάλαιμα. Λοιπὸν ὁ Κουταλιανὸς κινάει, πηγαίνει στὰ κρεοπωλεῖα καὶ στέκεται στὴ μέση ἀγριεμμένος. Χαστισμένοι γύρω οἱ χασάπηδες, μὲ

ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΤΟ ΚΥΠΑΡΙΣΣΑΚΙ

Τὸ πράσινο, ἀδελφέ μου, κυ-
(παρίσι
ποὺ φύτεψες στοῦ κήπου μας
(τὴ μέση.
τὸ μάτι μου θερμὰ τὸχει ἀγα-
(πήσει
κι' ὅλ' ἡ ψυχή μου ἀπάνω του
(ἔχει πέσει.
Πέρσυ, ἡ λιγνὴ κορφή του εἶ-
(χε μπορέσει
στὸ μέτωπο ἁπαλὰ νὰ μὲ φι-
(λήσῃ·
ψηλότερη εἶνε φέτος, μ' ἔχει
(ἀφήσει
καὶ πάει κορῶνα τ' ἄστρα νὰ
(φορέσῃ !
Κι' ὅταν γιὰ μένα ἐρθῇ ὁ
(καιρὸς ποὺ ὄντας
παραδομένος ἄτολμα στὰ χρό-
(νια
φιλὶ δὲν θὰ προσμένω, οὔτε
(καὶ χάδι,
Θὰ χωριστοῦμε πειὰ μιὰ μέ-
(ρα αἰώνια :
Κεῖνο θὰ πάῃ τὸ φῶς ἀποζη-
(τῶντας
κ' ἐγὼ θὰ κατεβαίνω στὸ σκο-
(τάδι !

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ